

Kor- og orkesterkoncert den 11. juni klokken 19.00. i Sankt Petri Kirke Kroningsmesse K. 317, Haydn Te Deum Hob. XXIIIc:2 og andre værker

Mozart skrev "Kroningsmessen" K. 317 i 1789 i en alder af kun 23 år som koncertmester og organist ved det Salzburgske fyrstehof. Det var Mozarts sidste faste stilling, før han flyttede til kejserbyen Wien for at opbygge et liv som freelancekunstner. Året 1788 var ekstremt uheldigt for Mozart: Han havde ikke kunnet få fodfæste i Paris, som han havde forventet, og hans mor var død, mens han var i Frankrig, langt væk hjemmefra. For at gøre ondt værre havde Aloysia Weber - søsteren til hans kommende kone Constanze og Mozarts første store kærlighed - vendt sig væk fra ham. Trods løftet om lønforhøjelse og udnævnelse til hoforganist vendte Mozart kun modvilligt og på sin fars insisteren tilbage til ærkebiskoppens tjeneste i Salzburg. Når man tænker på disse ugunstige biografiske omstændigheder, er det næsten et mirakel, at Mozart skabte et værk fuld af livsglæde og sprudlende energi med "Kroningsmessen". Ligesom Haydns "Te Deum" Hob. XXIIIc:2, er værket i den festlige toneart C-dur og er orkestreret med pauker, trompeter og horn. Messen fik først sit tilnavn efter Mozarts død, da den blev opført i 1792 ved kroningen af kejser Frans II – den sidste hersker over Det Hellige Romerske Rige af Tyske Nation. Haydn skrev dog først sit "Te Deum" i 1799 til kejserens anden hustru, Maria Theresa. Den berømte Maria Theresia af Østrig, på hvis skød Mozart fik lov at sidde som barn, var allerede død i 1780.

Efter ønske fra Salzburgs ærkebiskop Colloredo måtte selv de festlige messer med pauker og trompeter ikke vare længere end 45 minutter, så Mozart blev tvunget til at samle de tekstrige dele Gloria og Credo en korte og præcise satser.

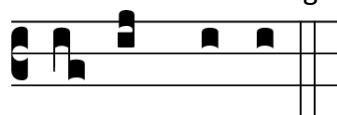
En punkteret fanfarerytme løber gennem hele Kroningsmessens Credo, på hvis grundlag koret deklamerer ordene fra den nikænske trosbekendelse, nogle gange med højtidelig patos, nogle gange med legende lethed. Når solisterne fremfører passagen "Et incarnatus est" om Jesu inkarnation, fryser satsen, og tonearten vender om til mol. Ved "Crucifixus, etiam pro nobis" ("Korsfæstet for os") slutter hele koret sig til med dissonante akkorder akkompagneret af strygerbassernes skæbnesvangre bank. Begyndelsens højtidelige C-dur-musik tages op igen på en meningsfuld måde i "Et resurrexit" ("Og er opstået"). En lignende kontrast oplever vi i Joseph Haydns "Te Deum" i passagen "Te ergo quaesumus", der ydmygt beder om frelse. I modsætning til Mozarts kroningsmesse afsluttes Haydns værk med en højtidelig afsluttende fuga over ordene "In te Domine speravi" ("I dig har jeg håbet, Herre"), som ganske vist ikke er helt udformet på barokmanér, men i Haydns karakteristiske landlige humor går pludselig i stå i harmonisk standsning i en formindsket septim på ordene "Non confundar" ("lad mig ikke falde i fristelse"), før den slutter med en højtidelig C-dur finale.

Mozart skrev den yndefulde sopransolo i "Agnus Dei" for Maria Magdalena Haydn-Lipp - hustru til Josephs yngre bror Michael Haydn, der arbejdede som Kapellmeister i Salzburg. Agnus Dei fører direkte ind i den afsluttende sats "Dona nobis pacem", hvor Mozart atter optager melodien fra "Christe eleison". Indledningsvis ømt fremført af solisterne, forvandles melodien, efter en yderligere stigning i tempoet, til en salmeagtig glædessang af tutti-koret, akkompagneret af messingblæsernes højtidelige fanfarer og hurtige løb af strygere.

Til Sankt Petri menigheds 450-års jubilæum har kirkemusikeren Jonathan Sievers sat den berømte tekst fra Matthæusevangeliet "Tu es Petrus" (Du er Peter, og på denne sten vil jeg

Ant.
7.

T

u es Petrus,

bygge min kirke) til musik om kirkens navnebror. 5-tonemotivet fra den gregorianske antifon, som Duruflé allerede havde brugt i sin motet for kor a-cappella, er værkets musikalske motto og danner grundlaget for det sprudlende orkesterakkompagnement.

Koret deklamerer de forskellige dele af teksten til "Tu es Petrus" først i statiske akkorder og senere ("et super hanc petram") i virtuose kaskader. I "aedificabo" gøres "opbygning af kirken" sanseligt håndgribelig gennem trommeakkompagnement og stigende modulationer i alle vokalpartier. Mellemsktionens fugato begynder med en pludselig kontrast på ordene "et portae inferi non praevallebunt" ("Og helvedes porte skal ikke sejre over det"). Fuga-temaet er karakteriseret ved det insisterende interval af den formindskede septim - et meget lignende tema bruges af Michael Haydn i hans "Requiem" fra 1771 om ordene "Cum sanctis tuis in aeterna" og i Mozarts fuga "Laudate pueri" fra "Vesperae Solennes de Confessore" K. 339 (1780).

I en reprise er begge musikalske elementer flettet sammen og ført til et virtuost slutklimaks.

Mozart skrev "Ave verum" i 1791, året for hans død, på kun en morgen under et kur-ophold i byen Baden nær Wien. I sin korthed kombinerer dette mesterværk alt, der gør Mozarts musik så unik: melodisk elegance, enkelhed, intimitet og dristighed. Programmet suppleres af endnu et værk af Joseph Haydn: 2. sats "Capriccio" fra symfoni nr. 86 H. I/86 - en symfoni, som Haydn skrev for det parisiske orkester "Le Concert de la Loge Olympique".